

Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie in de Europese wateren en daarmee samenhangende maatregelen

(2001/C 120 E/05)

(Voor de EER relevante tekst)

COM(2000) 802 def. — 2000/0326(COD)

(Door de Commissie ingediend op 8 december 2000)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op de artikelen 80, lid 2, en 175, lid 1,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Er dient zorg voor te worden gedragen dat een toereikende vergoeding beschikbaar is voor personen die schade lijden door verontreiniging als gevolg van het verlies of de lozing van olie uit tankers in de Europese wateren.
- (2) De internationale regeling van aansprakelijkheid voor en vergoeding van schade door verontreiniging door olie uit schepen, zoals ingesteld door het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1992 en het Internationaal Verdrag betreffende de instelling van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, 1971, zoals gewijzigd bij het Protocol daarbij, voorzien in een aantal belangrijke waarborgen in dit verband.
- (3) De maximumvergoeding op grond van de internationale regeling wordt onvoldoende geacht om volledig de kosten te dekken van te voorziene voorvallen met olietankers in Europa.
- (4) Een eerste stap om de bescherming te verbeteren van de slachtoffers in geval van een olieverlies in Europa is het aanzienlijk verhogen van het bij dergelijke verliezen voor schadevergoeding beschikbare maximumbedrag. Dit kan gebeuren door de internationale regeling aan te vullen en een Europees Fonds in te stellen dat de schuldeisers vergoedt die krachtens de internationale schadevergoedingsregeling geen volledige schadevergoeding kunnen verkrijgen omdat de totaliteit van geldige vorderingen het bedrag van de vergoeding die krachtens het Fondsverdrag beschikbaar is, overschrijdt.
- (5) Een Europees Fonds voor de vergoeding van schade door verontreiniging door olie dient op dezelfde regels, begin-

selen en procedures te zijn gebaseerd als die van het IOPC-fonds (Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie) teneinde onzekerheid te vermijden voor de slachtoffers die schadevergoeding eisen en teneinde de ineffectiviteit of het overdoen te voorkomen van de werkzaamheden die in het kader van het IOPC-fonds worden verricht.

- (6) Met het oog op het beginsel dat de vervuiler betaalt, moeten de kosten van olieverliezen worden gedragen door de industrie die betrokken is bij het vervoer van olie over zee.
- (7) De geharmoniseerde Gemeenschapsmaatregelen om te voorzien in bijkomende vergoeding van de schade door Europese olieverliezen dienen de kosten van dergelijke olieverliezen over alle kustlidstaten te verdelen.
- (8) Een gemeenschapswijd schadevergoedingsfonds (COPE-fonds) dat gebaseerd is op de bestaande internationale regeling is de meest efficiënte weg om deze doelstellingen te bereiken.
- (9) De uitgaven uit het COPE-fonds moeten kunnen worden gerecupereerd bij de partijen die betrokken zijn bij de voorvallen van verontreiniging door olie voor zover dit veroorloofd is krachtens het internationale recht.
- (10) Aangezien de maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van deze verordening beheersmaatregelen zijn in de zin van artikel 2 van het Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden⁽¹⁾, moeten zij worden aangenomen met gebruikmaking van de beheersprocedure waarin artikel 4 van dat besluit voorziet.
- (11) Aangezien de toereikende schadevergoeding van slachtoffers van olieverliezen individuele overzeese oliehandelaars niet noodzakelijk voldoende stimuleert om zich toegewijd te gedragen, is een afzonderlijke bepaling nodig die voorziet in geldboetes welke moeten worden opgelegd aan elke persoon die aan een voorval heeft bijgedragen door zijn onrechtmatige opzettelijke of grovelijk nalatige handelingen of verzuimen.

⁽¹⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- (12) Een verordening van het Europees Parlement en de Raad is, in het licht van het subsidiariteitsbeginsel, het meest passende wettelijke instrument aangezien zij verbindend is in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat en bijgevolg het risico dat dit instrument in de lidstaten verschillend wordt toegepast tot een minimum wordt beperkt.
- (13) Parallel aan het vaststellen van de maatregelen in deze verordening dient de bestaande internationale regeling van aansprakelijkheid voor en vergoeding van schade door verontreiniging door olie te worden herzien om een nauwer verband tot stand te brengen tussen de verantwoordelijkheden en handelingen van de deelnemers aan het vervoer van olie over zee en hun blootstelling aan aansprakelijkheid. Meer in het bijzonder dient de aansprakelijkheid van de reder onbegrensd te zijn indien is aangetoond dat de schade door verontreiniging het gevolg is van grove nalatigheid van zijn kant, moet de aansprakelijkheidsregeling niet expliciet een aantal andere centrale deelnemers aan het vervoer van olie over zee beschermen en moet het vergoeden van schade aan het milieu als zodanig opnieuw worden bekeken en verruimd in het licht van vergelijkbare schadevergoedingsregelingen die krachtens het Gemeenschapsrecht zijn ingesteld,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Doelstelling

Het doel van deze verordening is zorg te dragen voor de toereikende vergoeding van schade door verontreiniging in de wateren van de EU die het gevolg is van het vervoer van olie over zee, door de bestaande internationale aansprakelijkheids- en schadevergoedingsregeling op communautair niveau aan te vullen en een geldboete in te voeren die moet worden opgelegd aan elke persoon die aantoonbaar aan een voorval van verontreiniging door olie heeft bijgedragen door zijn onrechtmatige opzettelijke of grovelijk nalatige handelingen of verzuimen.

Artikel 2

Toepassingsgebied

Deze verordening is van toepassing:

1. op schade door verontreiniging veroorzaakt:
  - a) op het grondgebied, de territoriale zee daaronder begrepen, van een lidstaat, en
  - b) binnen de exclusieve economische zone van een lidstaat, ingesteld overeenkomstig het internationale recht, of, indien een lidstaat een zodanige zone niet heeft ingesteld, binnen een gebied buiten en grenzend aan de territoriale zee van die staat, door die staat vastgesteld overeenkomstig het internationale recht, en dat zich niet verder uitstrekt dan 200 zeemijl van de basislijnen, waarvan de breedte van zijn territoriale zee wordt gemeten;
2. op preventieve maatregelen, waar ook genomen, ter voorkoming of ter beperking van zodanige schade.

Artikel 3

Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. „Aansprakelijkheidsverdrag”: het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1992.
2. „Fondsverdrag”: het Internationaal Verdrag betreffende de instelling van een Internationaal Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, 1971, zoals gewijzigd bij het Protocol daarbij.
3. „Olie”: persistente uit koolwaterstoffen bestaande minerale olie zoals ruwe olie, stookolie, zware dieselolie en smeerolie, ongeacht of deze aan boord van een schip als lading dan wel in de bunkers van een dergelijk schip wordt vervoerd.
4. „Bijdragende olie”: ruwe olie en stookolie zoals gedefinieerd onder a) en b):
  - a) „Ruwe olie”: elk vloeibaar mengsel van koolwaterstoffen dat in natuurlijke staat in de aarde voorkomt, en dat al dan niet is behandeld om het geschikt te maken voor vervoer. Tevens wordt onder „ruwe olie” begrepen: ruwe olie waaraan bepaalde distillaatfracties zijn onttrokken (soms aangeduid als „afgetopte ruwe olie” of „topped crude”) of waaraan bepaalde distillaatfracties zijn toegevoegd (soms aangeduid als „gereconditioneerde ruwe olie” of „spiked crude” of „reconstituted crude”).
  - b) „Stookolie”: zware distillaten of residuen van ruwe olie of mengsels van zodanige producten, bestemd om als brandstof te worden gebruikt voor de opwekking van warmte of energie, van een kwaliteit welke overeenkomt met de specificatie van de „American Society for Testing and Materials” voor „Number Four Fuel Oil (Designation D 396-69)”, of zwaarder.
5. „Ton”: met betrekking tot olie, een metrieke ton.
6. „Laad- of losinrichting”: een voor opslag in bulk dienende inrichting welke geschikt is tot het ontvangen van over water vervoerde olie, met inbegrip van elke buiten de kust gelegen installatie die met een zodanige inrichting is verbonden.
7. „Voorval”: elk feit of elke opeenvolging van feiten met dezelfde oorzaak die schade door verontreiniging veroorzaken of een ernstig en imminent gevaar dat dergelijke schade wordt veroorzaakt doen ontstaan. Voor de vaststelling van de datum van een voorval dat bestaat uit een opeenvolging van feiten wordt dit voorval geacht te hebben plaatsgevonden op de datum van het eerste feit.
8. „Persoon”: elk individu of partnerschap of elke publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instantie, met of zonder rechtspersoonlijkheid, inclusief een staat of een van zijn samenstellende onderverdelingen.
9. „IOPC-fonds”: het bij het Fondsverdrag ingestelde fonds.

Artikel 4

Instelling van een Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie in de Europese wateren

Er wordt een Fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie in de Europese wateren (hierna „het COPE-fonds”) ingesteld met de volgende doelstellingen:

- a) het verschaffen van vergoeding voor schade door verontreiniging voor zover het Aansprakelijkheidsverdrag en het Fondsverdrag onvoldoende bescherming bieden; en
- b) het uitvoeren van de hiermee verband houdende taken waarin deze verordening voorziet.

Artikel 5

Schadevergoeding

1. Het COPE-fonds betaalt schadevergoeding aan iedere persoon die krachtens het Fondsverdrag recht heeft op de vergoeding van de schade door verontreiniging, maar krachtens dat verdrag geen volledige en toereikende schadevergoeding heeft kunnen verkrijgen omdat de totaliteit van geldige vorderingen het bedrag van de schadevergoeding die krachtens het Fondsverdrag beschikbaar is, overschrijdt.
2. De beoordeling of een persoon recht heeft op schadevergoeding krachtens het Fondsverdrag gebeurt onder de voorwaarden van het Fondsverdrag en in overeenstemming met de procedures waarin dit verdrag voorziet.
3. De schadevergoeding wordt door het COPE-fonds pas betaald nadat de in lid 2 bedoelde desbetreffende beoordeling door de Commissie in overeenstemming met artikel 9, lid 2 is goedgekeurd.
4. Onverminderd de leden 1 en 2 kan de Commissie besluiten geen schadevergoeding te betalen aan de reder, beheerder of exploitant van het bij het voorval betrokken schip of aan hun vertegenwoordigers. De Commissie kan eveneens besluiten een persoon die met betrekking tot het vervoer gedurende hetwelk het voorval zich heeft voorgedaan een contractuele relatie had met de vervoerder of elke andere persoon die direct of indirect bij dat vervoer betrokken was niet te vergoeden. De Commissie stelt in overeenstemming met artikel 9, lid 2, vast welke eventuele schuldeisers onder deze categorieën vallen en neemt dienovereenkomstig een besluit.
5. Het totale schadevergoedingsbedrag dat door het COPE-fonds moet worden betaald is per voorval zodanig beperkt dat de som van dit bedrag en het schadevergoedingsbedrag dat krachtens het Aansprakelijkheidsverdrag en het Fondsverdrag voor schade door verontreiniging werkelijk wordt uitbetaald binnen het toepassingsgebied van deze verordening niet meer bedraagt dan 1 miljard EUR.
6. Wanneer het bedrag van erkende vorderingen het totale bedrag dat ingevolge lid 5 aan vergoeding betaald moet worden

te boven gaat, wordt het bedrag dat op grond van deze verordening beschikbaar is op basis van de erkende vorderingen naar evenredigheid onder alle schuldeisers verdeeld

Artikel 6

Bijdragen door de ontvangers van olie

1. Elke persoon die jaarlijks meer dan 150 000 ton bijdragende olie ontvangt welke over zee wordt aangevoerd naar havens of laad- en losinstallaties op het grondgebied van een lidstaat en verplicht is om bij te dragen in het IOPC-fonds is verplicht om bij te dragen in het COPE-fonds.
2. De bijdragen worden enkel geïnd nadat zich een onder het toepassingsgebied van deze verordening vallend voorval heeft voorgedaan waarvan de schade de maximumvergoedingsgrenzen van het IOPC-fonds overschrijdt of dreigt te overschrijden. Met betrekking tot de voor elk dergelijk voorval in totaal te heffen bijdragen wordt door de Commissie in overeenstemming met artikel 9, lid 2, een besluit genomen. Op basis van dat besluit berekent de Commissie voor elke persoon als bedoeld in lid 1 de bijdrage, uitgaande van een vast bedrag per ton door de betrokken persoon ontvangen bijdragende olie.
3. De bedragen bedoeld in lid 2 worden verkregen door het totaal van de verschuldigde bijdragen te delen door de totale hoeveelheid bijdragende olie die in het betrokken jaar in alle lidstaten is ontvangen.
4. De lidstaten dragen er zorg voor dat een persoon die op zijn grondgebied in zodanige hoeveelheden bijdragende olie ontvangt dat hij verplicht is in het COPE-fonds bij te dragen vermeld wordt op een lijst die door de Commissie in overeenstemming met de navolgende bepalingen van dit artikel wordt samengesteld en geactualiseerd.
5. Elke lidstaat doet aan de Commissie mededeling van de naam en het adres van elke persoon die met betrekking tot deze staat ingevolge dit artikel gehouden is bij te dragen in het COPE-fonds alsmede van de gegevens betreffende de ontvangen hoeveelheden bijdragende olie die gedurende het voorafgaande kalenderjaar door een dergelijke persoon zijn ontvangen.
6. Teneinde vast te stellen welke personen op een bepaald tijdstip gehouden zijn bij te dragen in het COPE-fonds en, zo nodig, te bepalen welke hoeveelheden olie in aanmerking moeten worden genomen ten aanzien van elke zodanige persoon bij het vaststellen van de door hem verschuldigde bijdrage, geldt de lijst als bewijs van de daarin vermelde gegevens totdat het tegendeel bewezen is.
7. De bijdragen worden betaald aan de Commissie en de inning dient uiterlijk te zijn voltooid één jaar nadat het besluit om de bijdragen te heffen door de Commissie is genomen.
8. De bijdragen als bedoeld in dit artikel worden alleen gebruikt voor het vergoeden van schade door verontreiniging als bedoeld in artikel 5.

9. Elk potentieel surplus aan bijdragen die voor een bepaald voorval zijn geheven en niet zijn gebruikt voor de vergoeding van schade met betrekking tot dat voorval of elke rechtstreeks daarmee verband houdende doelstelling wordt uiterlijk 6 maanden na de voltooiing van de vergoedingswerkzaamheden betreffende dat voorval terugbetaald aan de persoon die de bijdrage heeft betaald.

10. Wanneer een lidstaat niet voldoet aan zijn verplichtingen in verband met het COPE-fonds en dit leidt tot een financieel verlies voor het COPE-fonds is die lidstaat aansprakelijk voor de vergoeding van een zodanig verlies aan het COPE-fonds.

Artikel 7

Subrogatie

Het COPE-fonds treedt voor elk bedrag dat het aan schadevergoeding in overeenstemming met artikel 5 heeft betaald bij wege van subrogatie in de rechten die de persoon wiens schade aldus is vergoed op grond van het Aansprakelijkheidsverdrag of het Fondsverdrag zou hebben kunnen doen gelden.

Artikel 8

Vertegenwoordiging en beheer van het COPE-fonds

1. De Commissie is de vertegenwoordiger van het COPE-fonds. In dat verband vervult zij de taken waarin deze verordening voorziet of die in andere opzichten nodig zijn voor de goede werking en functionering van het COPE-fonds.
2. De volgende besluiten betreffende de werking van het COPE-fonds worden door de Commissie genomen in overeenstemming met de procedure in artikel 9, lid 2:
  - a) besluiten houdende vaststelling van de bijdragen die moeten worden geheven in overeenstemming met artikel 6;
  - b) besluiten houdende goedkeuring van de regeling van vorderingen in overeenstemming met artikel 5, lid 3, en besluiten in verband met de verdeling onder de schuldeisers van het voor schadevergoeding beschikbare bedrag in overeenstemming met artikel 5, lid 6;
  - c) besluiten in verband met de betaling van schuldeisers als bedoeld in artikel 5, lid 4; en
  - d) besluiten houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder voorlopige betalingen met betrekking tot vorderingen worden gedaan teneinde ervoor te zorgen dat de slachtoffers zo vlug mogelijk worden vergoed.

Artikel 9

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door een Comité voor het COPE-fonds bestaande uit vertegenwoordigers van de lidstaten en voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.
2. Waar verwezen wordt naar dit lid is, overeenkomstig de artikelen 7 en 8 van het Besluit 1999/468/EG, de beheersprocedure die is vastgesteld in artikel 4 ervan van toepassing

De termijn als bedoeld in artikel 4, lid 3, bedraagt één maand.

Artikel 10

Boetes

1. De lidstaten stellen een systeem van geldboetes vast die moeten worden opgelegd aan iedere persoon die door een rechtbank schuldig is bevonden aan het door zijn onrechtmatige opzettelijke of grove nalatige handelingen of verzuimen bijdragen aan een voorval dat verontreiniging door olie in een gebied als bedoeld in artikel 2, lid 1, heeft veroorzaakt of bedreigd te veroorzaken.
2. De in overeenstemming met lid 1 opgelegde boetes doen geen afbreuk aan de wettelijke aansprakelijkheid van de betrokken partijen als bedoeld in deze verordening of elders, en houden geen verband met de door het voorval veroorzaakte schade. Zij zijn voldoende hoog om de persoon te ontraden een overtreding te plegen of daarmee door te gaan.
3. De boetes als bedoeld in lid 1 zijn niet verzekeraar.
4. De gedaagde heeft het recht in beroep te gaan tegen boetes als bedoeld in lid 1.

Artikel 11

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*. Zij is van toepassing op [12 maanden na de datum van inwerkingtreding ervan].

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.